

3. EBEDSKÁ PÍSEŇ

Kázání ze soboty 20.1.2018 – br. Michal Balcar

Dovolte mi začít mé dnešní kázání drobným příběhem, v němž se jistě téměř všichni najdete. Ve čtvrtek jsme byli s mistrem Janem Bártou na obědě v Café Louvre. Dodal bych na velmi příjemném obědě, který jsme zakončili štrúdlm s vanilkovým krémem. Po příjemném popovídání s příjemně naplněným břichem jsem nastoupil do tramvaje č. 22 směřující na I. P. Pavlova. Hned po vstupu do vagónu mne trklo, že jsou otevřená okna, navzdory tomu, že venkovní teploty nepřekračovaly 3°. Po chvilce mi bylo jasno. V přední části seděl muž, nepochybně bezdomovec a z něj se linul odér. Všichni cestující se srocovali v druhé polovině a když onen člověk vystoupil na Štěpánské, vyměnili jsme si pohledy plné úlevy. Jen mě najednou polil studený pot a hlavou mi blesklo: „Co když právě takhle lidé hleděli na Krista?“

Neměl vzhled ani důstojnost... (Iz 53,2b-3)

Ta myšlenka mi hlavou bleskla proto, že v té době jsem se intenzivně zabýval textem, o kterém chci dnes mluvit.

Kdo uvěří naší zprávě? Nad kým se zjeví paže Hospodinova? Vyrosl před ním jako proutek, jak oddenek z vyprahlé země, neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. Byl v opovržení, kdekd se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel. Byl zadržen a vzat na soud. Kdopak pomyslí na jeho pokolení? Vždyť byl vyťat ze země živých, raněn pro nevěrnost mého lidu. Byl mu dán hrob se svévolníky, s boháčem smrt našel, ačkoli se nedopustil násilí a v jeho ústech nebylo lsti. (Iz 53, 1-9)

Tato píseň, teologii tradičně nazývaná jako ebedská (z hebrejského ebed – služebník, otrok), před nás klade požadavek konfrontace. Žádá nás, abychom se vyjádřili k Hospodinově služebníkovi, který je před námi. Podobný požadavek na křesťanství vyslovil dánský filozof Søren Kierkegaard. Ten říká, že bychom se měli vžít do Ježíšových současníků a jejich očima hledět na Ježíše. Já jsem si vždycky říkal: „jó, kdyby stál Ježíš vedle mě, to by bylo jiné“. Kierkegaard má ale na mysli něco jiného. Staletí křesťanství vyzdvihla Ježíše na piedestal, on je tou svatou postavou ze zbožných obrázků. My se mu však musíme postavit jako rozporuplné přijímané postavě, člověku z masa a kostí, ne později vyznávanému Bohu.

Jaký je Mesiáš – ebed – služebník?

- V. 1 *Kdo uvěří naší zprávě?* Hned první verš vyjadřuje pochybnost, zda může někdo uvěřit v takového Mesiáše? Je pro nás mementem a varováním před rychlým a jednoduchým sortováním lidí. Braňme se snadnému uplatňování náboženských schémat.
- *Nad kým se zjeví paže Hospodinova?* O to tu jde? Jak poznat, kdo je Boží vyvolený? Jak se zorientovat a zjistit, koho si Bůh vybral? Odpověď je značně překvapivá.

- Vybral si toho, jenž je *odpudivý* (v. 2-3). Nedisponuje žádnou atraktivní image.
- Vybral si toho, jenž je *nepřitažlivý*. Slovo zde použité je opozitem termínu, který popisoval ovoce v ráji. To bylo *lákavé pro oči*. Služebník je jeho pravým opakem.
- Vybral si toho, jenž je *nemocný*, což lze přeložit také jako nesvatý (*chól*). Působí nesvatě pro oči lidské.
- Vybral si toho, jenž je *pokorný* (v. 7), jako ovce po stříhání vlny, směšná, bezbranná, klepající se zimou. Tento obraz silně evokuje nahotu vězňů v koncentračních táborech.
- Vybral si toho, jenž *mčí*.
- Vybral si toho, jenž snáší i, ačkoli trpí nespravedlivě, až k smrti– nebrání se, neohání se po svém trýzniteli, nevrací mu nic, nebojuje za svá práva.
- Vybral si toho, v němž není v něm *lest ani násilí*. Ani v mezní situaci se v něm neobjevuje nenávisť, zloba, chuť na pomstu. Není to pro jeho slabost, ale pro jeho sílu.
- Vybral si toho, jehož ani smrt ho nerehabilitovala – *hrob se svévolníky, s boháčem*.

Stále mi rezonovalo v hlavě: Je tenhle muž můj Mesiáš? Je tohle Kristus, ve kterého věřím? Já přece věřím v silného Krista. Spoléhám se na Ježíše moudrého, který si nenechal od svých protivníků nic líbit. Muže utrpení? No, ano, ale to hlavní to není. Nechci člověka slabého, ale silného. Můj Ježíš není Mesiášem vzbuzujícím soucit, ale Mesiášem vzbuzující obdiv. Je trpící služebník z Iz 53 mým spasitelem? Chtěl bych, aby můj spasitel byl ten muž, který se mnou seděl v tramvaji? Měl by šanci ve jmenovacím výboru na některý z vyšších církevních postů? Třeba na ten nejvyšší? Chceme ho za hlavu církve?

Dovolte mi tuto myšlenku ilustrovat židovským příběhem: Talmud také zaznamenává rozhovor mezi velkým rabim Ješou ben Lévim a prorokem Eliášem. Rabi se ptá: „Kdy přijde Mesiáš?“ A také: „Jakými znameními se prokáže?“ Eliáš posílá rabiho k městské bráně, kde najde Mesiáše sedícího mezi malomocnými. Mesiáš, říká prorok, má zavázanou pouze jedinou ránu, narozdíl ode všech ostatních, kteří mají ovázané všechny. Proč? Protože jeho chvíle může přijít kdykoli a on se nechce opozdit. Kdy přijde? Eliáš odpovídá: „Dnes, pokud budeš chtít slyšet jeho hlas?“

Co když je Kristus mezi námi? Co když ho potkáme na Hlavním nádraží? Co když přichází k nám do sboru? Má tady otevřené dveře? Dostane se mu přijetí? Co kazatel, věnuje se mu? Nabídne pomoc? Nebo nemá čas a běží na výbor či kamkoliv jinam? Jak budeme reagovat na Ježíše Nazaretského, trpícího služebníka? Jak se k němu postavíme?

AMEN